

*Сиблінги — це діти одних и тих
самих батьків,*

*Причому, повністю нормальні,
пока не зберуться разом.*

Сэм Левенсон, американській юморист

Відомі тенденції

Конкуренція більш виражена у одностатевих дітей, у дітей з невеликою (від року до - чотирьох років) різницею у віці і у близнюків.

Більш рівних відносин можна очікувати в тому випадку, якщо різниця у віці дає можливість старшій дитині виступати в ролі функціонального батька.

Чинники, що впливають на характер відносин

- Різниця у віці дітей;
- Порядок й інтервали між народженням дітей;
- Ставлення батьків до сиблінгів;
- Сиблінгова позиція (старший, середній, молодший, єдиний);
- Структура сім'ї (повна, неповна, багатодітна і т.д.);
- Стиль виховання дітей;
- Сиблінгова позиція батьків в їх сім'ях;
- Положення сім'ї в суспільстві.

Фрейд одним з перших помітив, що позиція дитини серед сестер і братів має найважливіше значення у всій історії його подальшого життя. Уолтер Тоумен на основі вивчення тисяч нормальних сімей виявив, що люди, що займають однакові позиції в структурі сім'ї, мають тотожні характеристики.

Сіблінгового ПОЗИЦІЯ -це позиція дитини серед братів і сестер; стратегія поведінки батьків по відношенню до них.

Відносини між сиблінгами – досвід
"горизонтальних" відносин, на відміну від
"вертикальних" дитячо-батьківських.

Сіблінгове положення впливає на:

- схильність до домінування (підпорядкування) в
міжособистісних відносинах;
- характеристику дружби у дорослих,
- реалізацію подружньої і батьківської ролі.

Основні сиблінгові позиції:

1. Найстарша дитина: старший брат братів, старший брат сестер, старша з сестер і старша сестра братів;
2. Наймолодша дитина: молодший брат братів, молодший брат сестер, молодша з сестер і молодша сестра братів;
3. Середня дитина;
4. Єдина дитина;
5. Близнюки: двоє, троє, четверо і т. Д.

ТЕНДЕНЦІЇ

- Старші діти більшою мірою схильні до конфліктної, домінуючої поведінки щодо сиблінгу, в той же час вони частіше є ініціаторами спільної діяльності, молодші ж діти більшою мірою емоційно прив'язані до свого сиблінга, більше потребують його підтримки і схвалення.
- Домінування старшої дитини в сиблінговій парі (його схильність до директивної поведінки щодо сиблінгу) пов'язано з низьким рівнем батьківського прийняття, близькості, послідовності і співпраці, з низьким батьківським авторитетом. У той же час даний параметр у молодшого сиблінга не може виявити ніяких зв'язків з батьківським стилем відносин.
- Прояв антагонізму (конфліктної поведінки) по відношенню до сиблінга тісно пов'язаний з особливостями батьківсько-дитячих відносин. Низький рівень батьківського прийняття, емоційна холодність, непослідовність з боку батьків, низький батьківський авторитет безпосередньо пов'язані з конфліктами між сиблінгами.

Результати, отримані в групах старших і молодших дітей одного віку, доводять, що виявлені закономірності залежать від порядку народження, а не від віку дітей.

Старша дитина

- Спочатку виховується як єдина в сім'ї. Поява другої дитини викликає реакцію суперництва з боку першого (бажання бути кращим, прагнення до високих результатів і т.д.)
- Старша дитина більш чутлива, більш серйозна, менш схильна до ігор;
- Наполегливо трудиться і сумлінна у всьому, не приймає критики
- Не демонстративна, серйозна, розраховує тільки на свої сили
- Труднощі в придбанні друзів.
- Підвищена чутливість до проявів особистої неповаги і нетерпимість до чужих помилок.

Старша сестра сестер

- Яскрава, незалежна і сильна особистість, здатна піклуватися про себе і про інших.
- Організована, важко приймає поради або допомогу від інших
- Іноді буває відчуженою, довіряє тільки собі, часто має свою думку про все - «правильна думка»
- Намагається догодити своїм батькам гарною поведінкою і акуратністю

Старша сестра братів

- Зазвичай сильна, незалежна жінка
- Вона обома ногами стоїть на землі, має здорове Его, хоча часом у неї проявляється самоприниження
- Чоловіки зазвичай¹ бувають найважливішою частиною її життя, її «улюбленою іграшкою». Її подруги, якщо вони є, - це зазвичай молодші сестри сестер або середні сестри. Єдина дочка також буде її хорошою подругою.
- На роботі старша сестра братів зазвичай є хорошим, хоча і не дуже старанним працівником. Вона може діяти як посередник при виникненні конфліктів і знає своє місце як жінка.

Старший брат братів

- Він часто стає лідером серед чоловіків, йому подобається бути на чолі у всіх сферах життя
- Педантично ставиться до своєї власної персони і до своєї власності
- Прагне до досконалості.
- У тому, що робить, він зазвичай досягає успіху
- Досить добре управляє іншими, особливо чоловіками, але рідко буває з кимось в близьких відносинах
- Зазвичай стає суворим, консервативним батьком, і діти, особливо старші, часто зустрічають з його боку нерозуміння

Старший брат сестер

- Легкий у зверненні і більш схильний до любові, ніж старший брат братів
- Попереджувальний з жінками і незмінно уважний до них
- Він зазвичай буває хорошим працівником, особливо якщо його оточують жінки
- Він любить бути лідером, але не авторитарний, легкий в зверненні, прагне, щоб робота була виконана, але не на шкоду відносинам.

Молодша дитина

- Вона зазвичай позбавлена самодисципліни і часто стикається з труднощами в прийнятті рішень; продовжує очікувати, що інші вирішать за неї проблеми.
- Вона зазвичай пред'являє до життя менші вимоги і може виявитися останньою, хто буде дотримуватися традиції сім'ї, навіть, якщо старші відмовляться від них.
- Вона може виявитися бунтарем, якщо про неї занадто багато піклуються або керують нею, і в підсумку прийти до захисту слабких людей в суспільстві.
- Вона використовує маніпулятивний шлях досягнення бажаного, або демонстративно ображаючись, або намагаючись зачарувати

Молодша сестра сестер

- Схильна бути спонтанною, легковажною, веселою і люблячої пригоди незалежно від віку.
- Вона може також бути примхливою, неорганізованою і часом, навіть, навіжена
- Вона може змагатися, особливо з чоловіками, але зазвичай фліртує і грає виключно жіночу роль
- Вона може чинити опір сильному лідеру, але сама зазвичай не є лідером і часто не може визначитися у прийнятті рішень.

Молодша сестра братів

- Оптимістична, приваблива
- Займає особливе, найкраще становище в своїй сім'ї і продовжує зберігати його протягом усього життя.
- Справи зазвичай складаються так, як їй потрібно, без особливих зусиль з її боку
- Може бути шибеником, викликаючи у чоловіків роздратування, намагаючись конкурувати з ними. Однак, чоловіки легко здаються перед її ласкавими поглядами і посмішками
- Вона рідко буває захоплена кар'єрою, частіше грає роль виконавця під керівництвом чоловіка

Молодший брат братів

- Він може бути кмітливим, товариським примхливим, а часто і бунтарем.
- Часто буває непередбачуваний. Зазвичай не будує довгострокових планів, живе під впливом моменту і своїх миттєвих бажань.
- Він може бути безтурботним добряком, коли справи складаються добре, часто буває містиком або романтиком. Якщо справи складаються погано, він зазвичай просто йде - він не любить втрат.
- Він звик отримувати речі легко і часто, ставши старшим, починає тринькати гроші
- Краще працює, змагаючись з іншими робітниками або маючи керівника, що стежить за ним

Молодший брат сестер

- Дитиною його просто обожнюють - не тільки тому, що він молодший, але ще й тому, що він єдина дитина чоловічої статі, бажаний для батьків
- Йому притаманні часті зміни настрою, хоча зазвичай він доброзичливий.
- Якщо обстановка в сім'ї була хорошою, він часто залишається близький зі своїми сестрами протягом усього життя

Средня дитина

- Змушена змагатися як з старшим, більш вмілим, сильним, так і з молодшим, безпорадним і більш залежним
- Може стати саморуйнуючою особистістю (обжерливість, алкоголізм, залежності або соціальним руйнівником і т.д.).
- Вона найбільш тривожна і самокритична
- Якщо всі діти однієї статі, середня дитина швидше за все буде пригнічена необхідністю конкуренції. Якщо середня дитина росте серед дітей протилежної статі - це може зробити з неї розбещену дитину.
- Чим більше варіації в статях і віці інших дітей, тим важче скласти відповідний опис середньої дитини.

Причини конкурентної боротьби дітей в сім'ї

- Відчуття обмеженості батьківської уваги
- Ігнорування індивідуальності, різниці між дітьми.
- Ролі «любимчик» - «відторгнутий»
- Відсутність особистого простору

Активация
Чтобы активировать

ПОВЕДІНКА БАТЬКІВ

- Батькам, перш ніж замислюватися як саме вони можуть допомогти дітям, корисно самим згадати, яким чином вони зазвичай реагують на ситуації, в яких виявляються проблеми взаємин між дітьми.
- Виявлення поведінкових стереотипів створює можливість їх перегляду і зміни поведінки в бік більшої конструктивності та адекватності. Нижче наведені питання, які можуть допомогти батькам:
- Як ви реагуєте зазвичай, якщо один з дітей запитує вас, кого ви більше любите: його або брата (сестру)?

ПОВЕДІНКА БАТЬКІВ

- Що ви робите, що говорите дітям, коли стаєте свідком сварок, бійок?
- Як ви реагуєте зазвичай, якщо чуєте від одного з дітей, що він не любить, не хоче дружити зі своїм братом (сестрою)?
- Що ви робите, що говорите дітям, коли вони беруть без дозволу речі один одного?
- Чи можна сказати, що одного з дітей ви просите поступатися іншому частіше?

ПРИЧИНИ ДЕСТРУКТИВНИХ ВІДНОСИН

- Жорстка заборона на сварки, на вираз негативних емоцій часто призводить до посилення агресивних тенденцій в поведінці дітей, хоча в присутності батьків вони можуть проявлятися як би нишком. Зате в ситуації, коли одного з дітей карають або лають, інший швидше за все буде відчувати не співчуття, а радість. Так готується ґрунт для взаємних образ, неприйняття один одного і відчуження.

ПРИЧИНИ ДЕСТРУКТИВНИХ ВІДНОСИН

- Якщо батьки змушують одну дитину практично завжди поступатися іншому (найчастіше тому, хто схильний до примхливої, істеричної поведінки), то у першого посилюється почуття беззахисності, а у другого може з'являтися відчуття вседозволеності і безкарності.
- Навряд чи подібні почуття будуть служити основою для доброзичливих відносин сіблінгов.

ПРИЧИНИ ДЕСТРУКТИВНИХ ВІДНОСИН

- Якщо в сім'ї одна дитина виділяється батьками як улюбленець, то інший відчуває себе відторгнутим і намагається звернути на себе увагу за всяку ціну, найчастіше через проблемну поведінку.

Основи батьківського впливу

- Конкуренція породжується самим фактом наявності в сім'ї декількох дітей, а не тим, що «погані діти» або «погані батьки».
- Важливий крок з боку батьків - легалізація конкурентних^I відносин між дітьми і реабілітація досвіду дитячих сварок, конфліктів і розбіжностей.

Основи батьківського впливу

- В особі братика або сестрички старша дитина отримує на довгий час претендента на простір, іграшки, їжу, а також на час, увагу і любов батьків. Окрім того, йому в обов'язок може ставитися турбота нього, необхідність любити його, а згодом і відповідальність за нього.^I «Ти старший, і тому відповідальний».

Основи батьківського впливу

- В особі братика або сестрички старша дитина отримує на довгий час претендента на простір, іграшки, їжу, а також на час, увагу і любов батьків. Окрім того, йому в обов'язок може ставитися турбота нього, необхідність любити його, а згодом і відповідальність за нього. «Ти старший, і тому відповідальний».

Основи батьківського впливу

- ✓ Уникайте ролі арбітра в сутичках між дітьми
- ✓ Дайте можливість висловитися всім
- ✓ Покажіть дітям позитивні сторони їхнього спільного життя
- ✓ Навчіть сіблінгов використовувати «прямі контакти» (не скаржитись, а вирішувати проблеми один з одним). I

Якщо сім'ї вдається в цілому успішно вирішити проблему відносин сіблінгов, діти отримують цінний досвід, на який вони зможуть опертися в дорослому житті:

- Вчаться конструктивної взаємолії в конфліктній ситуації, партнерським взаєминам.
- Формують навички спільної діяльності, співробітництва.
- Досвід тривалих тісних відносин з близькою людиною є передумовою для побудови достатньо стабільних стосунків у шлюбі, з власними дітьми
- Досвід, отриманий в дитинстві, дозволяє цим молодим людям стати більш зрілими і підготовленими до реалій життя, ніж їх однолітки, які були єдиними в сім'ї.
- **Цінність конфліктної сторони взаємолії між дітьми - реальна необхідність пошуків шляхів примирення, вирішення суперечностей, знаходження спільної мови, вироблення правил спільного співіснування.**

Примусова Любов

Чим батьки можуть допомогти дітям в ^I подоланні конфліктів у відносинах, як можуть підтримати формування теплих, доброзичливих почуттів, прийняття дітьми один одного?

- Перш за все - необхідно відмовитися від силового тиску на дітей, настоювання на обов'язковій любові один до одного. У відповідь на заклики батьків («Це ж твоя сестра, ти повинен любити її!», «Ви брати, ви не повинні сваритися!») Діти часто відчують сильне бажання робити все навпаки: не любити, сваритися, битися. У кращому випадку діти демонструватимуть показну любов, лицемірити, щоб догодити батькам.